

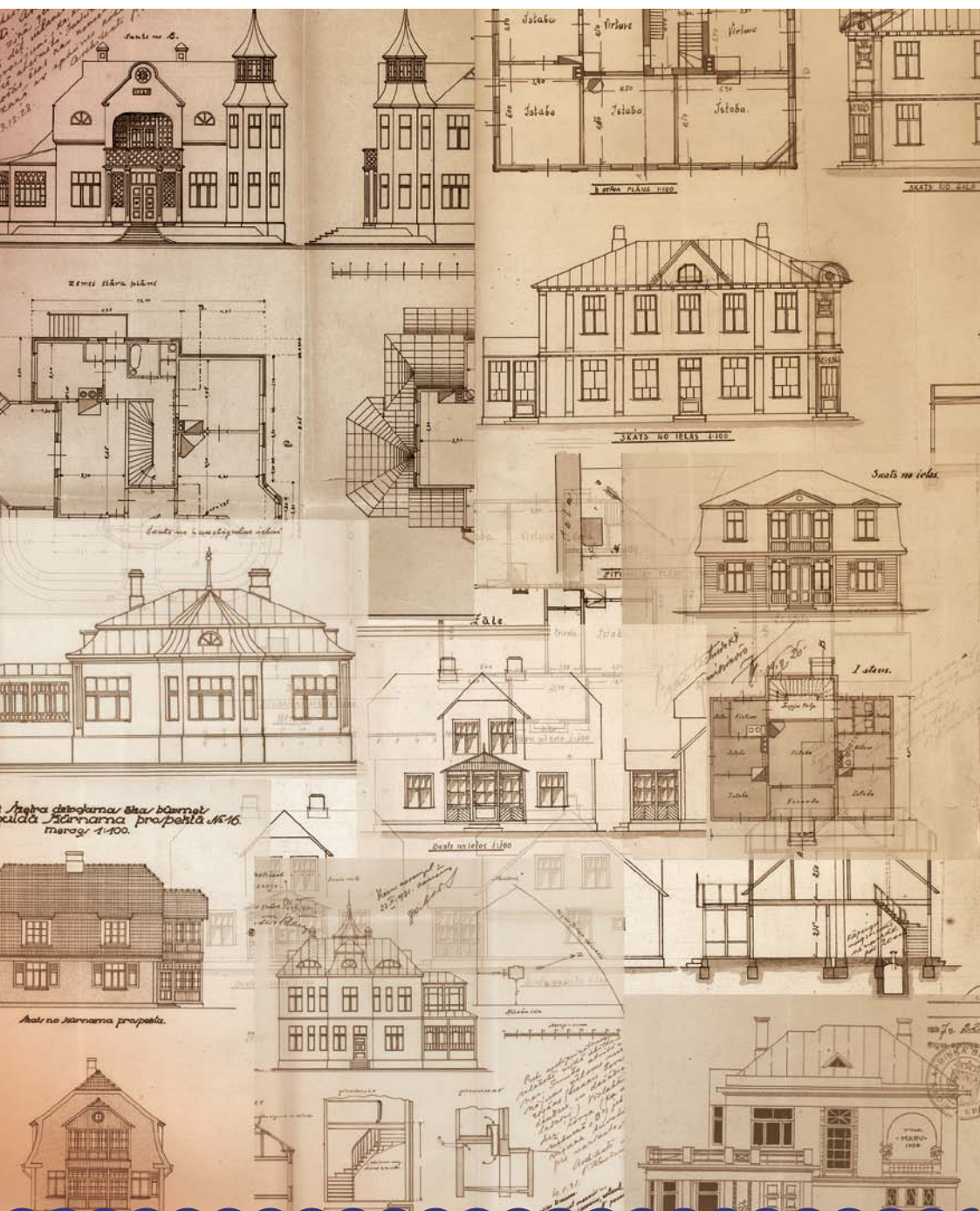

! Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs, Ausekļa iela 6, tālr. +371 67971335, www.tourism.sigulda.lv

- 1 Sākums – Tūrisma informācijas centrs, Ausekļa iela 6
- 2 Viesnīca "Sigulda", Pils iela 6
- 3 Krūmiņa māja, Pils iela 8
- 4 "Villa Marija", L. Paegles iela 17
- 5 Grinberga vasarnīca, Ziedu iela 3
- 6 Hermana Biļļa dārzniecība, Lakstīgalas iela 18/1
- 7 Villa "Agnese", Lakstīgalas iela 9a
- 8 Zuzes māja, Lakstīgalas iela 3a
- 9 Villa Zaiņa, Kr. Valdemāra iela 3
- 10 Štāla villas, Šveices iela 27 a
- 11 Dr. Rubina sanatorija, Šveices iela 6
- 12 Villa "Karmena", Šveices iela 21
- 13 Malvīnes Grinbergas vasarnīca, Šveices iela 17 b
- 14 Muntera vasarnīca, Vidus iela 2

PA VĒSTURISKAJĀM ĒKĀM

SIGULDAS PASTAIGAS

SIGULDAS PASTAIGAS PA VĒSTURISKAJĀM ĒKĀM

Pret galvaspilsētas Rīgas vareno iedzīvotāju skaitu Sigulda arī tagad var ar lepnumu saukties par skaistu mazpilsētu. Tomēr vairāk kā gadsimtu atpakaļ Sigulda bija tikai miests. 1909.gadā Siguldā bija tikai 35 mūra un 57 koka mājas. 1935.gadā pilsētā bija 37 mūra ēkas, 246 koka ēkas un 91 jaukta materiāla ēka. Pēc II Pasaules kara pilnīgi izpostītas bija 43 ēkas, savukārt 75 ēkas bija ļoti smagi cietušas. 2015.gada vasarā aicinām doties pastaigā un aplūkot tās ēkas, kuras redzējušas Siguldā izaugam.

paņem pastaigu karti Siguldas Tūrisma informācijas centrā vai izdrukā tourism.sigulda.lv

meklē pie ēkas simbolu

uzzini par vēsturiskajām ēkām Siguldā

2 VIESNĪCA "SIGULDA"

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, valsts aizsardzības nr. 8502

Viesnīca "Sigulda" ir viena no retajām pilsētas celtnēm, kura kopš tās uzcelšanas brīža ir saglabājusi savu sākotnējo funkciju un lielā mērā arī ārējo veidolu. Pēc dzelzceļa līnijas Rīga – Valka izbūves 1899. gadā, Siguldas muižas īpašnieki kā pirmo namu dzelzceļa nama tuvumā uzceļ viesnīcu Hotel Segewold. Ar granītkameni apšūtajai ēkai bijusi piebūvēta stiklota veranda, kurā atradusies vasaras kafējnīca jeb traktieris ar atsevišķu ieeju. Uz muižas zemes celto viesnīcu Kropotkinu ģimene iznomājusi par noteiktu summu gadā – sākotnēji par 1000 rubļiem, 1901. gadā par 3000 rubļiem, bet 1909. gadā jau par 3500 rubļiem. Pirmā Pasaules kara laikā viesnīcu izlaupa. Pēc agrārās reformas ēku nacionalizē un tā nonāk akciju sabiedrības "J.A. Kukurs" īpašumā. Viesnīca smagi cieta Otrā pasaules kara laikā.

3 KRŪMIŅA MĀJA

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, valsts aizsardzības nr. 8503

Ēka celta 20. gadsimta 20.-tajos gados, atbilstoši 1925. gada 20. maijā Siguldas Būvvaldē apstiprinātajam projektam Nr.231 – "Krūmiņa kunga dzīvojamās ēkas projekts Siguldā, grunts Nr.776". Projekta autors – būvinženieris Bērzupe. Ēkas projekts paredzēja pirmajā stāvā ierīkot kafējnīcu un konditoreju, bet otrajā stāvā ēkas īpašnieka ģimenes dzīvojamās telpas. Ēkas projekts paredzēja arī vaļēju lieveņu izbūvi ēkas abos galos, kā sezonāli izmantojamu kafējnīcas papildus telpu. Vaļējo lieveņu piebūves līdz mūsu dienām nav saglabājušās, bet pats ēkas pamataploms ir saglabājies bez būtiskām izmaiņām.

Ēkas īpašnieks Arnolds Krūmiņš bija mirtiesnesis Siguldā, pirmais Siguldas miesta domes priekšsēdētājs, viņa sieva Emīlija Krūmiņa – aktīva sabiedriska darbiniece, Siguldas Mājsaimnieču biedrības dāmu komitejas priekšiece.

4 "VILLA MARIJA"

Nams kādreizējā Kūrnama prospektā piederējis Aleksejvam – nītras jeb veļas pulvera rūpnīcas direktoram, kura krustdēls savukārt bijis porcelāna fabrikas īpašnieks Kuzņecovs. Aleksejevi Siguldā uzturējušies pa vasarām.

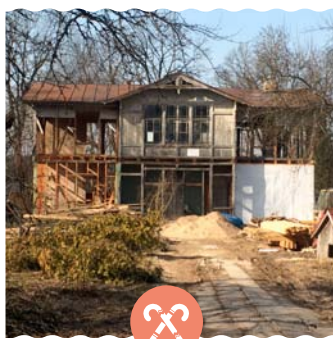

10 ŠTĀLA VILLAS

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, valsts aizsardzības nr. 8495

Dzīvojamā ēka Šveices ielā 27a celta 1900. gadā. Ēka izbūvēta uz Gaujas senielejas krasta. 20. gadsimta sākumā ēka bija pazīstama kā viena no divām Štāla villām, kas izbūvētas uz viena gruntsgabala. Vēlāk tas sadalīts divos īpašumos – F752 (Šveices iela 27) un F752A (Šveices iela 25).

20. gadsimta 30.ajos gados namu savā īpašumā ieguva Lāčplēša Kara ordeņa kavalieris, virsnieks, 1919. gada Brīvības cīņu dalībnieks Žanis Kintcs.

12 VILLA "KARMENA"

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, valsts aizsardzības nr. 8494

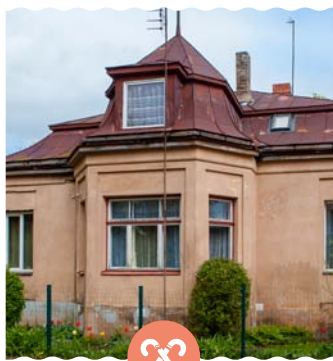
Ēka būvēta 1900. gadā Gaujas senielejas malā un ir raksturīgs Siguldas kūrorta paraugs. Zināms, ka ēkas viesmīlīgais īpašnieks 1925. gadā bijis Nacionālā teātra aktieris Rodrigo Kalniņš. 30.-tajos gados pansiju, kas atradusies piecu minūšu gājienā no stacijas, ar glīti iekārtotām istabām, guļamo halli un vannu, vadījis M.Priedīte – Jureviča.

5 GRĪNBERGA VASARNĪCA

Novada nozīmes vēstures un arhitektūras objekts

Ziedu ielā 3 atradusies tēlnieka Teodora Zaļkalna brāļa Jāņa mājas. "Te Teodors Zaļkalns verandā, kurai cauri auga koki, bieži veidoja vai arī, atlaidījis atpūtas krēslā, lasīja. Viņš bija jautrs un ļoti labprāt ar bērniem kopā skrēja "milža soļus" ap stabu. Šīs mājas skaistie vērti ar iekaltu uzrakstu "J.G. 1905" dažus gadus atpakaļ izgaisa nezināmā virzienā" tā rakstījis Z. Zuze 1988. gadā.

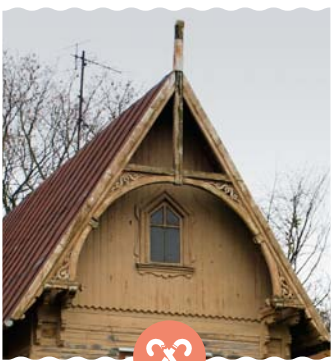
6 HERMANA BILLĀ DĀRZNIECĪBA

Novada nozīmes vēstures un arhitektūras objekts

20. gs. 20.-30. gados te savu dārzniecību uzturējis Hermanis Billis. Kara gados Hermanis Billis emigrējis uz ASV, periodikā atrodamas ziņas, ka arī netālu no Detroitas viņš izveidojis un uzturējis nelielu dārzniecību.

meklē pie ēkas simbolu

7 VILLA "AGNESE"

Ēku Lakstīgalas ielā 9a reiz nesusi vārdu "Villa Agnese". 1988. gadā Zigurds Zuze par šo namu rakstījis: "Šodien pat pēc paviršās silikātķieģeļu apbūves tā saglabājusi savu diženumu. Šo māju cēlis arhitekts N. Putniņš 20. gadsimta sākumā. Trīsdesmitajos gados namā piedāvātas naktsmītnes jaunatnei. No tās īpašnieka V. Krēnberga 1935. gadā to nopērk Siguldas ilggadējais ārsts Ādams Melngalvis, kurš te iekārto ne vien telpas dzīvošanai, bet arī doktorātu. Pie A. Melngalva "Villā Agnese" ilgāk dzīvojis un strādājis arī gleznotājs, profesors Vilhelms Purvītis.

SIGULDAS PASTAIGAS PA VĒSTURISKAJĀM ĒKĀM

8 ZUZES MĀJA

Novada nozīmes vēstures un arhitektūras objekts

Ēka celta 1905. gadā un arhitektoniski tā pieder Siguldas vasarnīcu laiku apbūvei, tikai tās formas ir dekoratīvi atturīgākas. Mājas īpašnieks Jānis Zuze visu mūžu bijis pasta ierēdnis. Vēlāk – Siguldas pilsētas domnieks un Rakstnieku pils bibliotekārs. Ēka bijusi tikšanās vieta tā laika radošajai inteliģencei – te dzeju lasījis Aleksandrs Čaks un Elīna Zālīte, bieži viesojās Rutku Tēvs, Felicita Ertnera, Malvīne Vīgnere – Grīnberga, radošas diskusijas veduši Ludorfs Liberts un Nikolāvs Strunke. Šajā ēkā P.Blaus, J.Zuze un K.Ertneris savu reizi rediģēja avīzi "Siguldas Ziņas".

Vācu okupācijas laikā šīs mājas pagrabā vairākās kastēs tika slēptas Rakstnieku pils bibliotēkas labākās grāmatas.

9 VILLA ZAĻĀ

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, valsts aizsardzības nr. 8498

Dzīvojamā ēka K. Valdemāra ielā 3, saukta par "Villu Zaļo", ir uzskatāma par Siguldas kūrorta apbūves paraugu, kas nepārveidota saglabājusies no tās uzcelšanas brīža līdz mūsdienām. Šī vasarnīcas tipa koka ēka ar izbūvētām verandām, balkoniem un ažiūriem kokriezumiem būvēta 19. gadsimta beigās.

1891. gadā muižas īpašniece Olga Kropotkina ēku iznomāja diplomētam aptiekāram Hugo Fogelim, kurš te atvēra pirmo Siguldas aptieku, kas te darbojās līdz pat 1924. gadam.

Pēc agrārās reformas 1923. gadā "Villa Zaļā" nonāca Georga Kropotkina īpašumā, un zināms, ka līdz 1939. gadam te dzīvoja Marija Kropotkina. Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā ēkā atradusies mirtiesā, vēlāk bibliotēka.

11 DR. RUBĪNA SANATORIJA

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, valsts aizsardzības nr. 8493

Ēka celta 1924.gadā, atbilstoši arhitekta P. Kundziņa projektētās dzīvojamās ēkas projektam "Dr. Rubīna kunga dzīvojamās ēkas projekts Siguldā" (apstiprināts Būvvaldē 1923. gada 12. oktobrī). 1925. gada 1.jūnijā namā atklāta pirmā latviešu privātā sanatorija, kuru pats savā namā par saviem līdzekļiem ierīkojis Dr. Alfrēds Rubīns. Viņš aktīvi iesaistījies tuberkulozes apkarošanā. Sanatorijā atradies kalnu saules aparāts un jaunums tā laika medicīnā – rentgena aparāts, kas bijis pieejams plašai apkārtnē. 1936. gadā ēkā atvērta pansija "Splendid", kas viesiem sola glītas, siltas istabas un ir atvērta cauru gadu. 1938. gadā Rubīna privātsanatoriju nopirka pilsētas valde un izvietoja te pilsētas administrāciju, kas līdz tam bija mitinājies irētās telpās.

13 MALVĪNES GRĪNBERGAS VASARNĪCA

Novada nozīmes vēstures un arhitektūras objekts

Šveices ielas 17 un 17b namu reiz apsaimniekojusi slavenā operdziedātāja Malvīne Vīgnere – Grīnberga, kas 1930. gadā te atklāja savu atpūtas namu "pansiju - sanatoriju". Tā laika prese raksta, ka nams ierīkots ļoti labi un atstāj patīkamu iespaidu. Siguldiešu atmiņas glabā stāstus, ka dziedātājas pansiju iecienījuši mūziķi. Pansija bijusi ar pilnu uzturu, un vietējie varējuši nopelnīt, pārdodot atpūtniekiem ogas. Ziemā Grīnberga kundze pasniegusi dziedāšanas stundas, rīkojusi vakarus ar savu audzēkņu piedalīšanos. 1935. gadā Grīnberga kundzes īpašumā telpas iznomāja Latvijas Sarkanā krusta Siguldas nodaļa, kas te atvēra Bērnu veselības kopšanas punktu. Malvīne Vīgnere – Grīnberga savā īpašumā saimniekojusi līdz 1943. gadam.

14 MUNTERA VASARNĪCA

Novada nozīmes vēstures un arhitektūras objekts

Advokāts Arsēnijs Sūna bija Latvijas Republikas pēdējā ārlietu ministra Muntera sievas pirmais vīrs. Acīmredzot, pēc šķiršanās mājas palikušas sievai, jo šeit vasaras pavādījis arī pats ministrs Munteris. Vietējie atceras, kā ministrs šortos skrējies uz Gauju peldietis un bijuši pārsteigti par augstās personas tiem laikiem pietiekami lielo uzdrīkstēšanos. Muntera sieva Natālija bijusi kņaza Kropotkina kalpotājas, bērnu aukles, meita. Par ilggadīgu kalpošanu kņazs esot uzdāvinājis auklei vasarnīcu Siguldā. 1940. gadā Munteris un viņa sieva Natālija tika apcietināti Siguldā, savas mājas dārzā atvaļinājuma laikā. Apcietināšanu vadīja iekšlietu tautas komisārs Vilis Lācis.